

POSTANOWIENIE

14 maja 2018r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Wydział XII Cywilny Sekcja do Spraw Egzekucyjnych
w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SR Magdalena Łopuchow

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2018 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela **Banku (...) S.A. w G.**

przeciwko dłużnikowi **R. D.**

na skutek skargi dłużnika na czynności Komornika sądowego przy S. G. P. M. (1) w sprawie egzekucyjnej Km (...)

p o s t a n o w i a :

1. Zmienić postanowienie komornika sądowego przy S. G., P. M. z dnia 01.03.2017r w ten sposób, że umorzyć postępowanie w sprawie KM (...);
2. zasądzić od wierzyciela Banku (...) S.A. w G. na rzecz dłużnika R. D. kwotę 117 (sto siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Dłużnik R. D., reprezentowany przez pełnomocnika, wystąpił ze skargą na czynności komornika sądowego przy S. G.P. M. (1) w sprawie Km (...), tj. na postanowienie komornika z dnia 1 marca 2017r. w przedmiocie oddalenia wniosku dłużnika o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Skarżący wskazał w uzasadnieniu swojej skargi, że w dniu 4 października 2016r. ogłoszono wobec niego wyrokiem H. C. of J. Sądu Upadłościowego w L. upadłość konsumencką. Podstawą prawną postępowania upadłościowego był art. 3 rozporządzenia Rady Unii Europejskiej nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000r. w sprawie postępowania upadłościowego.

Dłużnik wskazał, że w zakresie wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie mają zastosowanie przepisy prawa polskiego, w szczególności art. 336 prawa upadłościowego i naprawczego, który stanowi, że sumy uzyskane ze zbycia rzeczy i praw obciążonych hipoteką (...) przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na zbytych rzeczach lub prawach z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszu masy upadłości. Prawo odrębności – zdaniem skarżącego – wyraża się w tym, że zabezpieczony rzeczowo nie ma prawa do prowadzenia egzekucji skierowanej do przedmiotu zabezpieczenia, lecz jego prawo odrębności realizowane jest w drodze sprzedaży i podziału dokonywanego przez syndyka.

Skarżący wskazał, iż zgodnie z art. 146 ust. 3 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze komornik winien umorzyć postępowanie egzekucyjne, zaś to w gestii wierzycieli pozostaje zawiadomienie syndyka masy upadłości o toczącym się postępowaniu i ogłoszenie wierzytelności hipotecznych.

Dłużnik wniósł o wydanie zarządzenia nakazującego komornikowi umorzenie postępowania egzekucyjnego, o zawieszenie postępowania egzekucyjnego oraz o zwrot kosztów postępowania skargowego.

Komornik w trybie art. 767 § 4 k.p.c. przekazał uzasadnienie dokonanej i zaskarżonej czynności wraz z aktami sprawy, wnosząc o oddalenie skargi w całości.

Komornik wyjaśnił, iż oddalił wniosek dłużnika o umorzenie postępowanie egzekucyjnego, gdyż zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000r. w sprawie postępowania upadłościowego prawem właściwym dla skutków postępowania egzekucyjnego jest prawo państwa członkowskiego wszczęcia postępowania, a więc w przedmiotowym postępowaniu prawo brytyjskie. Komornik zapoznał się z tekstem prawa obcego tj. I. A. z 1986r., a w szczególności z jego art. 281 i art. 346, które stanowią, że ogłoszenie upadłości ma ten skutek, że uwalnia dłużnika od długów oraz po ogłoszeniu upadłości wierzyciel nie jest uprawniony do odbioru kwot od dłużnika, na co dłużnik powołał się we wniosku o umorzenie postępowania.

Komornik powołał się także na art. 5 wymienionego rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wskazując, iż przedmiotowe postępowanie egzekucyjne prowadzone było z nieruchomości dłużnika, a uprawnienie wierzyciela do zbycia przedmiotu zostało wpisane i ujawnione w księdze wieczystej, a zbycie tejże nieruchomości w drodze egzekucji stanowić będzie realizację uprawnienia wierzyciela wymienionego właśnie w art. 5 rozporządzenia.

W ocenie komornika w sprawie niniejszej zachodzi sytuacja wyjątkowa w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Rady Unii Europejskiej, w związku z czym należało oddalić wniosek dłużnika o umorzenie postępowania.

Sąd ustalił, co następuje:

Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) wszczęte zostało na wniosek wierzyciela Banku (...) S.A. w G. z dnia 5 sierpnia 2013r. w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 14 lipca 2011r., któremu S. G. postanowieniem z dnia 24 lipca 2013r. nadał klauzulę wykonalności (sygn. akt XII 1 Co (...)). Wierzyciel we wniosku egzekucyjnym wniósł m.in. o wszczęcie i prowadzenie egzekucji z nieruchomości należących do dłużnika.

Pismami z dnia 9 sierpnia 2013r. Komornik m.in. zawiadomił dłużnika R. D. o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego i o wszczęciu egzekucji z nieruchomości dłużnika, dla której S. G. (1) prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Dłużnik nie podjął przesyłki w terminie, jednak w dniu 15 stycznia 2014r. Komornik dokonał ponownej próby doręczenia przedmiotowej korespondencji, która okazała się skuteczna (k. 75 verte akt Km).

W dniu 30 października 2013r. do Komornika wpłynął wniosek wierzyciela o dokonanie opisu i oszacowania nieruchomości dłużnika (k. 62 akt Km). Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2013r. komornik powołał biegłego sądowego R. J. w celu dokonania oszacowania nieruchomości należącej do dłużnika (k. 66 akt Km).

W dniu 13 stycznia 2014r. w kancelarii komorniczej stawił się pełnomocnik dłużnika, który wskazał adres, na który należy kierować korespondencję dla dłużnika (k. 71 akt Km).

W dniu 8 maja 2014r. komornik dokonał czynności opisu i oszacowania przedmiotowej nieruchomości.

Pismem z dnia 12 maja 2014r. wierzyciel wniósł do komornika o wyznaczenie i przeprowadzenie I licytacji nieruchomości dłużnika w trybie uproszczonej egzekucji z nieruchomości, a także o wyznaczenie II terminu licytacji, gdyby I licytacja okazała się nieskuteczna (k. 100 akt Km).

W dniu 31 lipca 2014r. odbyła się I licytacja przedmiotowej nieruchomości dłużnika, jednak do przetargu nikt nie przystąpił, w związku z czym komornik stwierdził, że licytacja pierwsza nie doszła do skutku (k. 121 akt Km).

Pismem z dnia 13 sierpnia 2014r. wierzyciel wniósł do komornika o wyznaczenie i przeprowadzenie II licytacji nieruchomości (k. 127 akt Km).

W dniu 29 października 2014r. odbyła się II licytacja przedmiotowej nieruchomości, jednak do przetargu nikt nie przystąpił, w związku z czym komornik stwierdził, że licytacja druga nie doszła do skutku (k. 145 akt Km).

Pismem z dnia 29 kwietnia 2015r. wierzyciel wniósł o ponowną egzekucję z nieruchomości dłużnika (k. 152 akt Km).

Postanowieniem z dnia 14 lipca 2015r. Komornik na podstawie art. 985 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie egzekucyjne w zakresie egzekucji z przedmiotowej nieruchomości dłużnika (k. 153 akt Km).

Pismem z dnia 29 października 2015r. komornik zawiadomił dłużnika o wszczęciu egzekucji z nieruchomości dłużnika, dla której S. G. (1) prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (k. 157 akt Km).

Pismem z dnia 13 listopada 2015r. wierzyciel wniósł o dokonanie opisu i oszacowania przedmiotowej nieruchomości (k. 168 akt Km).

W dniu 25 kwietnia 2016r. komornik dokonał opisu i oszacowania przedmiotowej nieruchomości (k. 180 akt Km). W dniu 3 czerwca 2016r. wierzyciel wniósł o dokonanie dodatkowego opisu i oszacowania nieruchomości z uwagi na upływ czasu od ostatniego opisu oraz spowodowanej tym faktem zmiany cen (k. 188 akt Km). Komornik wyznaczył termin kolejnego opisu i oszacowania przedmiotowej nieruchomości na dzień 5 grudnia 2016r., o czym zawiadomił uczestników postępowania.

W dniu 25 października 2016r. do kancelarii komorniczej wpłynęło pismo uczestnika postępowania tj. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G., w którym uczestnik informował o upadłości konsumenckiej dłużnika ogłoszonej wyrokiem H. C. od J. Sądu Upadłościowego w L. i o konieczności umorzenia postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...), ponieważ dalsze prowadzenie takiego postępowania przeciwko dłużnikowi stało się niedopuszczalne (k. 205 akt Km).

W dniu 16 grudnia 2016r. do kancelarii komorniczej wpłynął wniosek pełnomocnika dłużnika o umorzenie postępowania egzekucyjnego ze względu na prawomocne orzeczenie o upadłości dłużnika (k. 210 akt Km).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2017r. komornik oddalił wniosek dłużnika o umorzenie postępowania egzekucyjnego (k. 224 akt Km).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt Km (...).

Sąd zważył, co następuje:

Skutki wszczęcia i prowadzenia zagranicznego postępowania upadłościowego dla krajów członkowskich Unii Europejskiej uregulowane zostały w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000r. w sprawie postępowania upadłościowego, które weszło w życie 31 maja 2002r. Przedmiotowe rozporządzenie przyjęte zostało przez wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej, z wyjątkiem Danii. Zgodnie z postanowieniami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską rozporządzenie obowiązuje w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. W Polsce obowiązuje od dnia 1 maja 2004r., bez potrzeby wprowadzania go w życie prawem wewnętrznym (wynika to z art. 288 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej) i z pierwszeństwem przed prawem wewnętrznym państw członkowskich.

Powołane rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 zostało zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 20 maja 2015r. w sprawie postępowania upadłościowego. Rozporządzenie nr 2015/848 weszło w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu, jednak stosuje się je (z nielicznymi wyjątkami) do postępowań upadłościowych, które wszczęte zostały od dnia 26 czerwca 2017r. Do postępowań wszczętych przed tym dniem, a więc między innymi do postępowania upadłościowego dłużnika R. D. (które zostało wszczęte na wniosek dłużnika z dnia 2 marca 2016r.), stosuje się nadal przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000.

Sądowi wiadome jest, iż dłużnik R. D. w dniu 2 marca 2016r. wystąpił do H. C. of J. Sądu Upadłościowego w L. z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Orzeczeniem z dnia 8 października 2016r. H. C. of J. Sąd Upadłościowy w L. uwzględnił wniosek dłużnika i ogłosił jego upadłość. Orzeczenie Sądu Upadłościowego w L. podlega uznaniu w Rzeczypospolitej Polskiej i jako takie wiąże Sąd orzekający w sprawie niniejszej.

Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wszczęcie postępowania upadłościowego przez sąd Państwa Członkowskiego właściwy zgodnie z art. 3 rozporządzenia (tj. sąd państwa członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika) podlega uznaniu we wszystkich pozostałych państwach członkowskich z chwilą, gdy orzeczenie stanie się skuteczne w państwie wszczęcia postępowania. Cytowany art. 16 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wprowadza więc zasadę automatycznego uznawania orzeczeń o wszczęciu postępowania upadłościowego wydanych przez sąd jednego państwa członkowskiego (z wyjątkiem Danii) we wszystkich pozostałych państwach członkowskich (z wyjątkiem Danii). Oznacza to, iż w stosunku do orzeczeń wszczynających postępowania upadłościowe wymienione w załączniku A do rozporządzenia, wydanych przez sąd właściwy na podstawie art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, nie istnieje odrębne postępowanie w przedmiocie uznania orzeczenia, a uznawanie orzeczeń w ramach Wspólnoty Europejskiej odbywa się na zasadzie wzajemnego zaufania¹. Postępowanie upadłościowe, w którym wobec dłużnika R. H. C. of J. Sąd Upadłościowy w L. ogłosił upadłość, wymienione jest w załączniku A do rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000.

Istota zasady wzajemnego zaufania ugruntowała się na podstawie orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W wyroku z dnia 2 maja 2006r. wydanym w sprawie o sygn. akt(...) w sprawie (...) Ltd Trybunał stwierdził, że do istoty zasady wzajemnego zaufania należy, że sąd państwa członkowskiego, do którego wpłynął wniosek o wszczęcie postępowania upadłościowego (głównego), weryfikuje swoją właściwość zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, a sądy pozostałych państw członkowskich uznają takie orzeczenie sądu o wszczęciu postępowania upadłościowego, bez możliwości badania oceny właściwości dokonanej przez sąd wydający to orzeczenie.

Z kolei w wyroku z dnia 21 stycznia 2010r. wydanym w sprawie (...) w sprawie (...) Sp. z o.o. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazał, że istnieją jedynie dwie przyczyny odmowy uznania orzeczenia sądu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w przedmiocie upadłości. Otóż zgodnie z art. 25 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 państwa członkowskie nie są zobowiązane do uznania i wykonywania orzeczeń dotyczących prowadzenia i zakończenia postępowania upadłościowego, które pociągnęłyby za sobą ograniczenie wolności osobistej lub tajemnicy korespondencji. Zgodnie natomiast z art. 26 powołanego rozporządzenia każde państwo członkowskie może odmówić uznania postępowania upadłościowego wszczętego w innym państwie członkowskim lub wykonania wydanego w jego toku orzeczenia, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z porządkiem publicznym tego państwa, w szczególności z podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki.

Taki pogląd zaprezentował również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 2011r. (sygn. akt II CSK 425/10), który wskazał, że w celu zachowania zasady zaufania orzeczenie sądu państwa członkowskiego o wszczęciu postępowania upadłościowego powinno być, po pierwsze automatycznie uznane przez wszystkie państwa członkowskiego, a po drugi winno zostać uznane bez badania jego prawidłowości. Sąd Najwyższy wskazał, że „wyjątkiem od zasady automatycznego uznania orzeczenia jest art. 26 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 dający państwu członkowskiemu prawo odmowy uznania postępowania upadłościowego w innym państwie członkowskim, albo jego wykonania, o ile uznanie to lub wykonanie prowadziłyby do rezultatu, który pozostaje w oczywistej sprzeczności z jego porządkiem publicznym, w szczególności z jego podstawowymi zasadami lub konstytucyjnie zagwarantowanymi prawami i wolnościami jednostki”.

W ocenie Sądu w odniesieniu do przedmiotowego orzeczenia z dnia 8 października 2016r. wydanego przez H. C. of J. Sąd Upadłościowy w L. w sprawie R. D. nie zachodzi żadna z wymienionych przesłanek do odmowy uznania tegoż orzeczenia przez Sąd niniejszy. Ponadto, wskazane orzeczenie podlega uznaniu, gdyż dotyczy postępowania upadłościowego objętego zakresem zastosowania powołanego rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 (wymienione jest w załączniku A), a także zostało wydane przez sąd w rozumieniu art. 2 lit. d rozporządzenia, który uznał, że jego jurysdykcja do rozpoznania sprawy wynika z art. 3 rozporządzenia oraz jest skuteczne w państwie jego wydania tj. w Wielkiej Brytanii.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej przepisy prawa oraz orzecznictwo sądów, należało uznać, iż orzeczenie H. C. of J. Sądu Upadłościowego w L. z dnia 8 października 2016r. w sprawie R. D. podlega uznaniu w Rzeczypospolitej Polskiej i jako takie wiąże Sąd orzekający w sprawie niniejszej. Skutki uznania przedmiotowego orzeczenia uregulowane zostały w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1346/2000.

Na wstępie należy zaznaczyć, że powołane rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 nie ustanawia wspólnych przepisów regulujących przebieg postępowania upadłościowego we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej, a stanowi o jurysdykcji sądów w sprawach upadłościowych (art. 3 rozporządzenia), o normach kolizyjnych prawa materialnego oraz o skutkach ogłoszenia upadłości w jednym państwie członkowskim na terenie innych państw członkowskich Unii Europejskiej (por. art. 16 rozporządzenia i następne).

Podstawowa reguła prawa kolizyjnego zawarta została w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, który stanowi, że o ile rozporządzenie nie stanowi inaczej, dla postępowania upadłościowego i jego skutków właściwe jest prawo państwa członkowskiego, w którym zostaje wszczęte postępowanie upadłościowe.

Uzupełnieniem normy kolizyjnej z art. 4 ust.1 jest regulacja art. 17 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, który rozciąga skutki orzeczenia o ogłoszeniu upadłości wydanego przez sąd, którego właściwość międzynarodowa wynika z art. 3 ust. 1, na inne państwa członkowskie (z wyjątkiem Danii). „W konsekwencji, na podstawie art. 17 ust. w zw. z art. 4 rozporządzenia, z uwzględnieniem wyjątków określonych w art. 5-15, orzeczenie o wszczęciu postępowania wywołuje ipso iure w innych państwach członkowskich takie same skutki proceduralne i materialnoprawne jak w państwie wszczęcia postępowania²”.

Art. 17 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 przewiduje dwa wyjątki od zasady nieograniczonego rozszerzenia skutków orzeczenia o wszczęciu głównego postępowania upadłościowego. Po pierwsze zasada ta doznaje ograniczenia w razie wszczęcia ubocznego postępowania upadłościowego. Po drugie zasada ta nie obowiązuje, gdy „rozporządzenie stanowi inaczej”, a ma to miejsce poprzez wprowadzenie wyjątków od tejże zasady i uregulowanie ich w art. 5 – 15 przedmiotowego rozporządzenia.

W tym miejscu należy przywołać przepis art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, który stanowi, iż wszczęcie postępowania upadłościowego nie narusza praw rzeczowych wierzycieli lub osób trzecich na materialnych lub niematerialnych, ruchomych lub nieruchomych składników majątku dłużnika – zarówno na określonych przedmiotach, jak i na zbiorze nieokreślonych przedmiotów o zmiennym składzie – które w chwili wszczęcia postępowania znajdują się na terytorium innego państwa członkowskiego. Do opisanych praw należą w szczególności uprawnienie do zbycia przedmiotu lub przeznaczenia go do zbycia i zaspokojenia się z uzyskanych środków lub pożytków tego przedmiotu, w szczególności z tytułu zastawu lub hipoteki.

W sprawie niniejszej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeciwko dłużnikowi toczy się postępowanie egzekucyjne z nieruchomości (również położonej w Polsce), zabezpieczonej hipoteką. W tym zakresie, do przedmiotowej sprawy, zastosowanie będzie miał cytowany art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000. Ochrona praw rzeczowych, o której mowa już w motywie 25 preambuły do przedmiotowego rozporządzenia, polega na tym, że postępowanie upadłościowe wszczęte w innym państwie członkowskim, nie ma na te prawa wpływu, tzn. nie ma wpływu na ich ważność, zasadność i znaczenie. Elementy te określa prawo krajowe poszczególnych, właściwych dla tych praw, państw członkowskich – w sprawie niniejszej – prawo polskie.

Jak wskazuje się w doktrynie, w oparciu o motyw 25 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000, uprawniony z tytułu prawa rzeczowego (czyli np. wierzyciel hipoteczny) powinien w dalszym ciągu móc dochodzić swojego prawa wyłączenia z masy lub odrębnego zaspokojenia z przedmiotu zabezpieczenia, pomimo uznania skutków zagranicznego postępowania upadłościowego. Na gruncie obowiązujących przepisów wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej realizacja takich praw rzeczowych nastąpić miałyby poprzez zastosowanie obowiązującego w prawie polskim prawa odrębności.

Prawo to jest uregulowane w art. 336 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017r., poz. 2344 ze zm.), zgodnie z którym sumy uzyskane z likwidacji rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także prawami oraz prawami osobistymi i roszczeniami ujawnionymi przez wpis do księgi wieczystej lub nieujawnionymi w ten sposób, lecz zgłoszonymi sędziemu-komisarzowi w terminie określonym w art. 51 ust. 1 pkt 5, przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach, z zachowaniem przepisów ustawy. Kwoty pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszy masy upadłości. Prawo odrębności, w tym przypadku, wyraża się przez to, iż wierzyciel zabezpieczony rzeczowo nie ma co prawda prawa do prowadzenia egzekucji skierowanej do przedmiotu zabezpieczenia, lecz jego prawo odrębności realizowane jest w drodze sprzedaży i podziału dokonywanego przez syndyka, czego konkretyzacją jest art. 345 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe.

M. (...) wskazała, że w przypadku, gdy w jednym państwie członkowskim zostanie wszczęte główne postępowanie upadłościowe przeciwko dłużnikowi, który posiada w innym państwie członkowskim składniki majątkowe, na których ustanowione zostały prawa rzeczowe nie oznacza, iż przedmioty te nie wejdą w skład masy upadłości, a jedynie iż te prawa rzeczowe nie mogą zostać naruszone, gdyż skutki wszczęcia postępowania upadłościowego nie obejmują jedynie tychże praw, ale obejmują przedmioty, na których prawa rzeczowe ustanowiono. Do praw rzeczowych ma zatem zastosowanie prawo państwa położenia rzeczy (lex rei sitae).

Regulacja zawarta w art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 ma na celu ochronę posiadaczy praw rzeczowych, które obowiązują w innych państwach członkowskich, a którzy nie mogą być pokrzywdzeni względem posiadaczy takich praw w państwie wszczęcia postępowania. Z zasady równouprawnienia wierzycieli (zawartej w rozporządzeniu Rady WE nr 1346/2000) z państwa wszczęcia postępowania upadłościowego oraz z państwa położenia rzeczy obciążonej prawem rzeczowym wynika, iż wierzyciel hipoteczny w sprawie Km (...) nie może zostać pozbawiony możliwości wyegzekwowania swoich należności z uwagi na to, iż główne postępowanie upadłościowe wszczęte zostało w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

W sprawie niniejszej dłużnik, wobec którego ogłoszono upadłość w Wielkiej Brytanii, nie tylko posiadał w Polsce nieruchomość zabezpieczoną hipoteką, ale także z tejże nieruchomości w chwili wszczęcia głównego postępowania upadłościowego toczyła się egzekucja.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zgodnie z art. 4 ust. 2 lit. f rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 prawo państwa wszczęcia postępowania określa przesłanki wszczęcia postępowania upadłościowego, sposób jego prowadzenia i ukończenia, a w szczególności określa skutki wszczęcia postępowania upadłościowego na środki dochodzenia praw przez poszczególnych wierzycieli, z wyłączeniem toczących się postępowań.

Z kolei zgodnie z art. 15 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wpływ głównego postępowania upadłościowego na toczące się postępowanie dotyczące przedmiotu albo prawa wchodzącego w skład masy upadłości podlega wyłącznie prawu państwa członkowskiego, w którym toczy się postępowanie (lex fori processus). W związku z tym, w sprawie niniejszej wpływ głównego postępowania upadłościowego wszczętego przed H. C. of J. Sądem Upadłościowym w L. na toczące się postępowanie egzekucyjne w Rzeczypospolitej Polskiej regulowały będą przepisy prawa polskiego. Regulacja ta była niezbędna z uwagi na fakt, że prawo poszczególnych państw członkowskich dalece różni się od siebie w zakresie skutków prawnych postępowania upadłościowego, które wywierane są na toczące się postępowania dotyczące przedmiotu albo prawa wchodzącego w skład masy upadłości.

Wobec braku szczegółowego unormowania, jakie postępowania są postępowaniem w rozumieniu cytowanego art. 15 rozporządzenia, w doktrynie pojawił się na tym tle spór. Bez wątpienia postępowaniem tym jest postępowanie dotyczące wszelkich sporów wytaczanych przed sądami (postępowanie procesowe), jak również postępowanie rozpoznawcze. Na gruncie obowiązującego polskiego porządku prawnego – na zasadzie art. 13 § 2 k.p.c. - należałoby przyjąć, iż omawiane pojęcie dotyczyć będzie także postępowania nieprocesowego, jak również postępowania egzekucyjnego.

Tutejszy Sąd, na skutek uznania zagranicznego postępowania upadłościowego, na mocy art. 15 rozporządzenia, stosuje art. 397 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017r., poz. 2344 ze zm.), który stanowi, iż z dniem uznania orzeczenia o wszczęciu zagranicznego postępowania upadłościowego do skutków wszczęcia zagranicznego postępowania upadłościowego dla prowadzonych w Rzeczypospolitej Polskiej postępowań sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych lub przed sądami polubownymi stosuje się prawo polskie z uwzględnieniem, likwidacyjnego lub restrukturyzacyjnego charakteru zagranicznego postępowania upadłościowego, zakresu pozbawienia dłużnika prawa zarządu majątkiem oraz zakresu objęcia wierzytelności układem.

Wspomniane skutki są tożsame ze skutkami ogłoszenia upadłości podmiotu polskiego, które z reguluje art. 146 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe stanowiąc, że postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Jako że orzeczenie z dnia 8 października 2016r. wydane przez H. C. of J. Sąd Upadłościowy w L. w sprawie R. D. jest skuteczne w państwie jego wydania i między innymi na tej podstawie zostało uznane w Rzeczypospolitej Polskiej, postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) przeciwko dłużnikowi R. D., zgodnie z powołanymi wyżej przepisami prawa, w szczególności na podstawie art. 146 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017r., poz. 2344 ze zm.) powinno zostać umorzone przez Komornika sądowego.

Na marginesie wskazać należy, iż uznanie głównego postępowania upadłościowego (zagranicznego) tj. postępowania upadłościowego dłużnika przeprowadzonego przed sądem brytyjskim nie odbiera sądom państwa uznającego (tj. sądom w Rzeczypospolitej Polskiej) uprawnienia do przeprowadzenia wtórnego postępowania upadłościowego, które będzie ograniczone terytorialnie zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 – do majątku dłużnika położonego na terytorium Polski.

Do wszczęcia, przeprowadzenia i ukończenia postępowania wtórnego zastosowanie będą miały przepisy rozdziału III „Wtórne postępowanie upadłościowe” rozporządzenia nr 1346/2000. „W wyniku wszczęcia postępowania wtórnego transgraniczne skutki postępowania głównego zostaną ograniczone przez to, że nie obejmą one więcej majątku położonego w państwie wszczęcia postępowania ubocznego, z wyjątkiem sytuacji, gdy po likwidacji masy we wtórnym postępowaniu upadłościowym powstanie nadwyżka, ponieważ wtedy zgodnie z art. 35 (rozporządzenia nr 1346/2000) zarządca powołany w tym postępowaniu przekazuje ją niezwłocznie zarządcy powołanemu w postępowaniu głównym⁴”.

Należy wskazać wierzycielowi hipotecznemu Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W., iż zgodnie z art. 29 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 wnioski o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego mogą zgłosić m.in. każda osoba lub organ uprawniony do zgłoszenia wniosku zgodnie z prawem państwa członkowskiego, na terytorium którego wnosi się o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego.

Zgodnie natomiast z art. 407 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe Sąd wszczyna wtórne postępowanie upadłościowe, jeżeli wnosi o to wierzyciel mający miejsce zamieszkania, siedzibę lub główny ośrodek podstawowej działalności w Rzeczypospolitej Polskiej, wierzyciel, którego wierzytelności wynikają z działalności ekonomicznej dłużnika prowadzonej w Rzeczypospolitej Polskiej, lub wierzyciel, któremu przysługują wobec dłużnika wierzytelności zabezpieczone na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej hipoteką, zastawem, zastawem skarbowym, zastawem rejestrowym, hipoteką morską lub przeniesieniem na zabezpieczenie rzeczy, wierzytelności lub innych praw majątkowych.

Bez wątplenia zatem wierzyciel hipoteczny Bank (...) z siedzibą w W. jest uprawniony do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego dłużnika R. D. w Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż wierzyciel posiada swoją siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także wierzycielowi przysługuje wobec

dłużnika wierzytelność zabezpieczona na majątku dłużnika położonym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej hipoteką (nieruchomość). Złożenie takiego wniosku spełniającego wszelkie wymogi formalne spowoduje wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego (jak wynika z brzmienia cytowanego przepisu, wszczęcie postępowania w takich okolicznościach jest obowiązkiem sądu upadłościowego).

Na skutek wszczęcia wtórnego postępowania upadłościowego zarząd majątkiem upadłego położonym w Rzeczypospolitej Polskiej wykonywany dotychczas przez zarządcę zagranicznego lub dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem, przejmuje syndyk ustanowiony we wtórnym postępowaniu upadłościowym, który następnie wstępuje do postępowań sądowych, egzekucyjnych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych oraz przed sądami polubownymi, prowadzonych przez zarządcę zagranicznego lub dłużnika, któremu pozostawiono zarząd własny majątkiem (art. 410 ustawy prawo upadłościowe).

Podkreślenia wymaga, że wtórne postępowanie upadłościowe jest postępowaniem upadłościowym prowadzonym według przepisów polskiego prawa upadłościowego. Jeżeli wierzyciel uznaje, że przeprowadzenie wtórnego postępowania upadłościowego jest dla niego korzystniejsze, niżli dochodzenie swoich roszczeń w zagranicznym postępowaniu upadłościowym, ma prawo do złożenia wniosku o wszczęcie takiego postępowania, jednak nie jest to jego obowiązek. Wtórne postępowanie upadłościowe nie może zostać wszczęte z urzędu.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że umorzenie postępowania egzekucyjnego z nieruchomości na skutek ogłoszenia upadłości konsumenckiej przez dłużnika, nie pozbawia wierzyciela możliwości dochodzenia swoich roszczeń, a jedynie zmienia tryb, w jakim dochodzenie tych należności będzie możliwe. Mając powyższe na uwadze, Sąd zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie KM(...), orzekając w tym zakresie także częściowo w trybie art.759par2kpc.

O kosztach orzeczono na zasadzie art.770kpc a contrario w zw. z art.108kpc i art.13par2kpc – mając na uwadze wynik postępowania.

SSR Magdalena Łopuchow

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić w rep. Co;
2. odpis postanowienia doręczyć:
 - pełnomocnikowi dłużnika – D. T. z pouczeniem,
 - pełnomocnikowi wierzyciela – r.pr. M. P.,
 - pełnomocnikowi uczestnika (...) Sp. z o.o. w G. – adw. P. S.,
 - komornikowi;
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 21 dni z epo/zpo.

G., dnia 14 maja 2018r.

SSR (...)

1 F. Z., A. H., P. F., (...) prawo upadłościowe. Komentarz, W. 2011, s. 112-114.

2 F. Z., A. H., P. F., (...) prawo upadłościowe. Komentarz, W. 2011, s. 126

3 M. A., Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych, W. 2011, s. 166-172.

4 M. A., *Uznanie zagranicznych postępowań upadłościowych*, W. 2011, s. 194.